

Intervju

Maria Selander – Sångare, Kompositör

Maria har jobbat som sångpedagog, producent på Sveriges radios folkmusikredaktion, konstnärlig ledare, kompositör, gästprofessor vid Sibelius-Akademien i Helsingfors, föreläsare mm, ordförande i musikerorganisationen Musikcentrum, drivande i Sveriges första Vokalfestival. Maria medverkade också under 1970-talet i en rad folkmusikinspelningar och ingick även i grupper som Låt och trall, Blå Tåget och Vargavinter, Hon var också en av initiativtagarna till den första världsmusikfestivalen 1979 i Rålambshovsparken.

More info : https://sv.wikipedia.org/wiki/Marie_Selander

WM Oasis - När proggen febern började slockna, bildade du och några vänner den första världsmusikfestival 1979. Hur kom idén med festivalen och vilka var med som grundare den? Vad betydde världsmusiken för er då?

Maria S - Vi såg Världsmusiken som en del av den progressiva musikämbly, inte som en fortsättning. Jag har sedan 1968 spelat olika former av världsmusik, i Diddlers, Låt och Trall sedan Vargavinter. Musik från olika länder var EN DEL av proggen, vilket alltid glöms bort när historien skrivs. Ex på grupper som spelade s.k. världsmusik: Arbete & Fritid, Archimedes Badkar, Okay Temiz och Oriental Wind, Rena Rama, sedan Spjärnsvallet, Vargavinter m.fl. m.fl Och inte minst alla de grupper som ingick i Musikerkollektivet "Ett minne för livet", vilket bildades 1975. Detta kollektiv (ISKRA, Vargavinter, Spjärnsvallet, Archimedes Badkar, Styrbjörn Bergelt, Paul Edoh, Ulf Adåker) var en viktig del av den framväxande s.k. världsmusiken. Där fanns ju Christer Bothén och hans afrikanska musik, Beche Berger som reste till Ghana och tog med sig mängder av musik, Anita Livstrand med sina finurliga kompositioner och kunskap om indisk musik och jag med min kunskap från flera traditioner, bl.a. svensk folkmusik, blues, irländsk musik, musik från Balkan, arabisk musik.

WM Oasis - Världsmusikfestivalen levde inte länge, men den ersattes med en annan festival (Falun festival) några år senare. Vad hände under de åren, mellan den första festivalen och starten i Falun?

Maria S - Jag upplevde inte som om Falun FF ersatte Världsmusikfestivalen. Vargavinter fortsatte fram till 1983, sedan gick vi musiker i andra riktningar.

WM Oasis - Hade Falun festivalen 1986 samma idéer och förväntningar som er festival 1979?

Maria S - Ingen aning. De hade ju en annan kommersiell profil än den vi hade. Vi bars upp av en gemensam kollektiv känsla där musiken var centrum, inte att fixa världens största festival. Vi musiker fixade en festival åt oss själva och bjöd in några andra, t.ex. Rogelio Badajos och Greta Lindholm, Paul Edoh spelade också congas med oss i Ett minne för livet.

WM Oasis - Världsmusik i Sverige har en annan definition än den engelska termen från

1987. Vad är, enligt dig, skillnaden mellan de två termerna. VÄRLDSMUSIK & WORLD MUSIC står dem för samma definition eller är det bara en översättning på namnet.

Maria S - En engelsk journalist från tidningen Impetus intervjuade oss i EMIL och beskrev vår musik som världsmusik. Och det var den ju, den kom ifrån hela världen. Vargavinter t.ex. spelade musik från Balkan, Palestina, Kina, Irland, Sverige, Indien. Jag har ingen relation till det som benämns world music inom den klassiska musiken.

WM Oasis - Det sägs att Don Cherry blev en katalysator i Sverige inte bara för jazzen utan även för den tidiga svenska världsmusikscenen. Stämmer det, och på vilket sätt?

Maria S - Jag har ingen relation till Don Cherry och kan inte sägas att jag på något sätt influerades av honom. Mina influenser kom från annat håll, från skivor, människor och artister jag lyssnade till. Jag vet att han var med på Världsmusikfestivalen i Råblamshovsparken 1979 men jag tyckte att alla fjäskade för honom. Det gjorde inte jag: -) Han var säkert viktig för andra.

WM Oasis - Hur skapades och grundades världsmusik i Sverige? Vilka namn tycker du har spelat en stor roll i världsmusikens utveckling i Sverige?

Maria S - Jag tycker att vi i EMIL betydde mycket i det vi gjorde. Vi turnerade runt hela Sverige, hade med kogilspelaren Kakraba Lobi från Ghana .t.ex., hade kurser, spelade kontinuerligt på Kulturhuset i Stockholm, på Mariahissen där vi hade både konserter och dansutläring. Jag gjorde radioprogram kontinuerligt för SR/P2, där jag var anställd som musikproducent bla. för Folkmusikfestivalen på Gamla riksdagshuset 1977, Vokalfestival 1994 med massor av världsmusik m.m. m.m. Vi hade också kurser på Skinnskattebergs Folkhögskola i Bergslagen där vi lärde ut olika typer av musik, t.ex. Begravningsmusik från Ghana, fri improvisation, svenska folkslag musik, bulgarisk musik etc. En annan person är Gunnar Valkare. Han studerade komposition vid Musikhögskolan i Stockholm och bildade gruppen Nävgröt som i många år spelade afrikansk musik runt om i Sverige. Han Isgren och Peter Hennix var också mycket tidigt ute med indisk musik.

WM Oasis - Du lärde dig arabisk musik hos Abdel Rahman el Khatib och lyssnade på Oum Kaltoum, en odödlig sångerska. Vad betydde Oum Kaltoum för dig?

Maria S - Oum Kaltoum betyder fortfarande en massa för mig. Jag älskar hennes röst och jag upplever att arabisk musik har en hel del likheter med svensk folkmusik. Abdo, som var en underbar musiker och lärare, påpekade också detta. Samma sorts kvartstoner – sica – hörde han i musiken från Dalarna t.ex. Jag sjunger fortfarande en del arabiska sånger. bl.a.då i Damaskus som var arabvärldens kulturhuvudstad 2008. Då framförde Tuomo Haapala och jag ”Lämna båda jättasänna” inför en stor publik. Det blev nästan upplopp! Folk skrek. Hur kunde jag sjunga detta? Så jag fick sjunga den igen och blev intervjuad av arabiska BBC och gav då mina eloger till vännen Abdo.

Jag studerade arabisk sång och arabisk musik under tre år 1982-84 på Musikhögskolan i Stockholm. Hälften av mitt slutprov i sång bestod av arabiska sånger. Ganska rolligt eftersom ingen i juryn visste ett smack om detta. Men Abdo visste och skulle aldrig släppt igenom mig om jag inte fixat alla maka-at och skalor... och sica... Jag upplever att jag endast skrapade på ytan till denna fantastiska musik som jag verkligen älskar.

